

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan siveč, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za ožnana plačuje se od četristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, Gledališka stolba.

Upravništvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Iz državnega zbora.

Na Dunaji 10. aprila.

Če bi bolniku že s tem bilo pomagano, da modri možje poiščejo vire bolezní, dijagnozo konstatujejo in reveža pomilujejo, — z večerajšnjim in denšnjim dnem bile bi zaceljene vse rane kmetškega stanu v Avstriji! Malone štiri seje govorili so letos državni očetje k budgetu polje delskega ministerstva, toliko govorjenje je tedaj bilo o kmetškem prebivalstvu ter o njegovej rastočej reví. Bile so to bistrumne besede, in kar je še lepše, bilo je tudi nekaj srca v njih za kmeta, rednika vseh stanov. Modro se je določevalo, zakaj propada avstrijski kmet; razlogi so nekateri nevidni, v nedosežnih višinah in zvanaj državne meje in moči; drugi pa so v državnej upravi, v zakonodavstvu in — to so pozabili povedati modri možje — v kmetu samem. Stvari več ali manj vsakemu znane! Da so se pa tudi letos od prve, do zadnje vse ponavljale in poudarjale v državnem zboru, znamenje je to, da volilci-kmetje čedalje bolj pritiskajo na svoje poslance, da se njihova beda ne zmanjšuje, mariveč da raste od leta do leta, od dne do dne. Z vseh stranij, s slovanske in nešlovanske, liberalne in konservativne strani vrede so večeraj in danes tožbe, da se naš kmet pogreza v nič, da kmeta kmaču več ne bo, če se sedanjemu ne pomaga k višku. Tudi so bili gorki, od srca izvirajoči zlasti nekateri klici po kmetovej pomoči, bolj prepričevalno bi govoriti in priporočati ne mogli zbori samih kmetov. Ali kaj pomaga znanje bolezní in nedostka, če pa niso znani leki, ali če ne doseza vsega znano sredstvo? Tu je modrost pošla marsikateremu govorniku. Minister poljedelstva grof Falkenhayn, katerega so nekateri levičarji napadali, kakor bi on imel točo in dež v svojih rokah, bil bi vesel, če mu bi kdo nasvetoval korenito zdravilo zoper jetiko kmetškega stanu. A ni ga čul on, niti so ga čuli drugi poslušalci. Recepti so bili le bolj na homeopatično stran in jeden utis bil je po vseh teh nasvetih, ta namreč, da se stvari ne dajo zboljšati od danes na jutri, da pa so sredstva, katera dobro in vztrajno uporabljana morejo zavirati padanje, dokler se rod sam prerodi in si sam ustvarja

dobro bilancijo. Jeden duh je šel skoro po vseh govorih, ta namreč, da je kmeta treba povzdigniti v omiki, da mu je razširiti duševno obzorje, pripraviti ga do tega, da bode znal računati, primerjati razhodke svoje z dohodki svojega zemljišča. Stroški, ki jih ima sedanjí kmet, so toliki in tako konstatni, da jih ni mogoče dobiti iz prebitka na podlagi starih dohodkov. Ni pravi tisti glas, ki vso nesrečo podtika le davkom, ki so konečno tudi potreba opravičena v napredku človeške družbe, glas, ki vsega dobrega pričakuje od znižanja dolžnostij do države, nego pravi je tisti svet, ki hoče, da sadunosni in potrebni razhodki ostanejo, po tem pa, ker mora bilancija biti pozitivna, da se povišajo dohodki. Nad vsemi drugimi pripomočki ie umno gospodarstvo, katero zna iz tal priboriti kar največ dobrega pridelka, a zna tudi, kako in kam je najbolje obrniti pridelok in skupljeno vsoto. Prospeh zemljiške rente je prezavisen tudi od razuma in spretnosti tistega, kateri zemljišče obdeluje. Misel, da mora vlada v prospeh kmetijstva skrbeti za kmetijske šole, poudarjala se je v tej debati skoro v vseh boljših govorih, izjavljalo se je tudi, da bi bilo najbolje, ako bi se tudi kmetijski pouk postavil pod nadzor naučnega ministerstva. Več, kakor druga vnanja zdravila, pomagala bode kmetu samopomoč, in da ta pride na zdravo, strokovnjaško podlago, zato naj živ ostane klic: dajte kmetu več izobraženja, dobrega kmetijskega pouka!

Kakor sploh politična uprava tlači nas Slovence tudi organizacija, kolikor se je tiče kmetijstva. Kjer smo v manjšini, ne brigajo se za nas „kmetijske družbe;“ kranjska „kmetijska družba“ pa neče in deloma tudi ne more naprej. Da nemamo zadostnega kmetijskega pouka, da naše krovine država tudi v tem zanemarija, to je istina, katero pred vlado zastopati bila bi naših poslancev sveta dolžnost! A tudi v tem, kakor kaže, vsakemu poslancu ni vse tako jasno, kakor bi moralo biti, predno je prišel v oklic „centralnega volilnega odbora.“ Vsaj nekoliko je nam tedaj zadostil danes poslanec gospod Pfeifer, ki sicer ni poudarjal, da smo glede kmetijskih podpor zmirom najzadnji tudi pod to vlado, je pa vsaj indirektno nekoliko očitantja čutili dal, ko je izpovedal, koliko je že de-

žela kranjska žrtvovala za bodočo dolenjsko vinarstvo šolo, državne podpore pa zanjo še ni, da-si je bila obljubljená še od prejšnje vlade. Govoril je gospod Pfeifer tudi o nesreči, ki je dolenjsko vino zadela po trsnej uši, ter priporočal je v odvrnitev nadaljnje te nezdode, naj vlada osnuje za Kranjsko, morebiti v Kostanjevici, šolo za ameriške trse, naj take zdrave trse izroča posestnikom okuženih vinogradov. Poljedelski minister odgovoril je na to le glede ameriških trsov, češ, „da se je z njimi že vlni storila poskušnja, da se jih je veliko naročilo in oddalo v razne trsne šole. Tudi letos dobila je vlada precej ameriških trsov, takih, ki se ne bodo dali okužiti. Vlada v tem oziru misli tako, da tistim, ki od teh trsov kaj pričakujejo, trse pripravi po najnižej ceni; a da bi sama pričela in silila, tega ne more, ker on (grof Falkenhayn) meni, vlada bi se odgovorno storila za to, da se trsi tudi obneso, ako bi sama kaj takega pozitivno priporočala. Osobito še omenjam, da so taki trsi odmenjeni tudi za šolo na Kranjskem.“ Gledé podpore za dolenjsko vinarstvo šolo minister ni ničesar dejal.

Danes v večernej seji pride za poljedelskim ministerstvom na vrsto razgovor v budgetu pravosodnega ministerstva. Najbrže bode buren, ker pritoževali se bodo tisti, katerim treba ni, a molčali bodo oni, ki bi ne smeli.

Iz Rusije 25. marca st. st. [Izv. dop.]

Odkar je Bismarck dal nov dokaz, da Nemci svobode ne razunó (v 1848. l. so si baje iz Pariza naročili Francoza, da bi jim naredil revolucijo) in da jih nič ne briga ni 19. vek, ni človekoljubje, ni prosto pravo obstanka drugega naroda, odkar je „cepnaja sobaka“ (Kettenhund) germanskega plemena, kakor ga Rusi imenujejo, položila svojo železno lopo na kos zemlje, ki je naseljena poljskim narodom, začeli so se i ruski časniki bolj zanimati s položanjem Poljakov germanskega carstva in poljsko vprašanje se zdaj večkrat razbira v ruskih perijodičnih listih. Iz vsega se vidi, da je v Poljši mnogo gnilega, da kakor je nekđaj samostalno poljsko kraljestvo poginilo od nazvrata in mehkužnosti poljske „šlahte“, tako grozi pogibelj i poljskej narodnosti

LISTEK.

Postna pisma.

II.

Milostiva gospa!

Od zadnjega postnega pisma postal sem zelo milosrčen. Uboge žabe! Pod Turnom sem se šetal in premišljeval sem, katero obečanih žab bi Vam poprej izročil na milost in nemilost, kar zapazim, da mestni hlapci in prisiljeni žganjarji stržejo iz romantičnega baséna v znanem Vam senčnem logu zastarelo blato, ž njim pa tudi — vso žabjo zalego. Oblateni delavci so se večjidel rotili, jeden pa, ki je bil menda bolj usmiljenega srca vzdihnil je: žab ne bo več! In verjemite mi, milostiva, tudi jaz nemam kamena mesto srca, hotel sem Vam jih nekaj naloviti, da jih pripravite po svojej volji, a take uime jim nesem želel, še manj kot našim „Nemcem“, ki vzlic dobrohotnim svetom nekaterih dostojanstvenikov zopet nemajo nobenega svojih odločnih zastopnikov v mestnem zboru. Veselim se, da imam jaz čiste roke pri tej nesreči, a takoj takrat sem ves ske-san vskliknil: žabe pustim v miru! Toda gospa, kaj bode pač sedaj z najinimi pismi, kaj z mojim

žabarstvom?! Na te melodijozne božje stvarice hotel sem osnovati večino svojih jedkih mislij, njih delovanja in njih svojstva hotel sem Vam pokazati v vsi nagoti, tako, da je gospod urednik,*) že naprej sluteč sveto mojo jezo, moje pismo jeden teden zadržaval in mi s tem jezik zavezal za jedno pismo, kajti postna pisma smejo se pisariti pač le v postu. Prvo moje pismo je bilo baje že na poti v brezpodni uredniški koš, ker se je gospod urednik bal, da iz mnogovrstnih naštetih kvakarjev nastanejo v poznejših pismih morda kake baže neljubi mu advokati ali kaki državni pravdniki itd. Nepotrebna skrb, jaz nemam tacega prepričanja, temveč nasprotno! Toda bodisi kakorkoli, glavna podpora najinega odgovora je odvzeta vsled usmiljenosti moje, to trpko resnico pa pozabim toliko lažje, — da rečem prav po zgledu Knotzovem — ker upam, da ste me, milostiva, vendar razumeli. Razumeli ste, kaj je bistri tolmun, kaj starezen, kaj mladezen, videli ste, kako je starezen iz tolmuna napravila kalužo in kako jej je mladezen čisto jednaka ter se veseli žab in kalužnega blata. Razumeli ste me, kaj mi torej še mari žabe!

*) Zadržavali smo pismo, ker smo je prekasno dobili in ker je bilo sploh le za nedeljo namenjeno. Ured.

Milostiva, stopite rajše s svojo drobno nožico nad bajer, saj je še toliko božjih stvorov in opazovati na njih Vam je mnogo!

„Oj to se v travi jasno bliska,

Po jarkih vse svitlo, zlato.“

Tu so Vam trobentice in zvončki, ponižne vijolice in puhli podlesk; nad njimi pa se mogočno vzdigujejo košate lipe in vitke smreke. Na vejah zagričeva zbor glasnih ščinkovcev, v samoti žgoli drobna taščica, kos rumenokljuni pa opeva dobroto prerobenega solnca: „zelena gora, živ je log!“ Milostiva, pogledite pa vrhove istih veličastnih smerek in lip! — ni jih, polomila sta jih vihar in sneg. Napravila bi se lahko žalobna pesem, elegija na te veličastne, polomljene velikane, vsaj taka kakor jih je čital naročeni Rosegger našim turnerjem in našemu Anastaziju Zelencu na čast, a vem da neste prijateljica takih bolestnih in žalnih spevov, jaz sem že uganil Vaše misli milostiva; Vi si mislite: kaj pa so toli okorne in trde te smreke, upognile naj bi se bile in imele bi še cele vrhove! Gospa, Vi imate svoj pravi razum. Slovencem nalagalo se je že mnogo na glavo in vrat, a nikdo si ni še šineka zlomil zaradi tega. — Vendar, gospa, jaz vidim, da se dolgočasite, kajti ste bolj sokrat-

od „šlahte“. V Poznanju sta dve tretjini kmetov brez zemlje, tretja tretjina pa sicer ima zemljo, pa jako malo in zadolženo; kmet za kmetom oddaje svojo zemljo za dolgove „šlahčiču“, iz „šlahetskikh“ rok pa gre zemlja v roke pruskega bogatega kupca ali fabrikanta. Brezzemeljeni ljud hodi na delo v nemške kraje, kakor hodijo Lahi na Kranjsko, in odtodi prišaša soboj nemške običaje, nemški duh, poljski pa pušča na nemškej zemlji. Narod, ki je ubožen, ki mora vsak dan posebe skrbeti, kaj bo jedel jutri, ne skrbi, pa tudi nema ni časa, ni volje, ni možnosti skrbeti o zaščiti svojih narodnih pravic, ki jih vse jedno ne potrebuje, kadar je trehuh prazen; blagostanje prostega naroda je prvi pogoj narodne zavesti, šlahčiči in protestujoči episkopi — Poljstva ne bodo rešili. Ekonomično položnje ubija torej veliko hitreje in veliko boljše poljski narod v Prusiji, nego vsi kulturni boji, majski zakoni in gnusno barbarstvo in teptanje običaj človeških pravic, s katerim Bismarck maže svoje stare dni. Kakor v Germaniji Poljaki sami podkopujejo korenine poljske narodnosti, tako v Rusiji poljsko vprašanje rešavajo — Nemci, ki stoje na vrhu ruske administracije v zapadnem kraju in v carstvu poljskem. Bivši namestnik v carstvu poljskem, grof Berg, trdil je ruskemu praviteljstvu, da je germanizacija zavisljanskega kraja najboljše rešenje poljskega vprašanja; po mnenju Berga bilo bi celo še boljše, ako bi Rusija — oddala ta kraj Prusiji. Ravno take politike se je držal drug Nemeec, namestnik Kotzebue. Nemci iz Prusije so se takrat začeli preseljevati in administracija jim je šla na roko, kajti namestnika Berg in Kotzebue sta v duši bila čista Nemca, dasi sta služila ruskemu carju. Iz Berolina pa so jima sipali orden za ordnom, in zakaj bi jima ne. Da rusko praviteljstvo temu ni storilo konca, temu uzrok je bil prvič to, da so Nemci v višjih krogih imeli vselej veliko značenje, drugič pa so mislili, da Poljak in Nemeec sta dva zla, no Nemeec da je manjše zlo.

Francoskega posla pri Petrogradskem dvoru generala Appéra je zamenil Villiot. V časnikih se uporno drži vest, da francoska republika misli izprazniti mesto poslanika in imeti samo „upolnomočenega“ v Petrogradu in v nekaterih drugih stolicah. Tudi rumunsk poslanik Krečulesku se ne vrne več, no za njega tudi samo „upolnomočeni“.

Te dni so zagovorili v časnikih, da je praviteljstvo prepovedalo židom, ki so inostrani poddani, uhod v Rusijo. Oficijozni organ Petrogradskega praviteljstva „Journal de St. Petersburg“ objasnjuje, da je prepovedan uhod v Rusijo samo tistim židom, ki nimajo sredstev k življenju in hote obirati Rusijo.

„Birževija Vjedomosti“ govore ruskim kupcem, da je poslednji čas, da bi oni vzeli trgovino v azijskih vladanjih v svoje roke. Vstok in Azija jemljeta iz Rusije blaga za 25 milijonov, sami pa v Rusije uvozijo surovega blaga za 30 milijonov, tako da jim Rusija plačuje 5 milijonov, ki gredo naravnost v roke Angličanom, kateri čedalje širje raztegujejo svoje trgovske mreže. List govori, da je praviteljstvo storilo vse, da bi bil ruski kupec varen v Aziji, da zdaj naj kupci sami pomagajo v Aziji na noge ruske trgovine.

ske čudi. Sokrat ni hotel namreč nikedar izven Aten opazovati naravne lepote Grške in sosednjih dežel. Čudetim se prijateljem je odgovarjal, da trave in kamenja vidi dovolj v Atenah, a s travo in kamenjem da se pogovarjati ne da, nego le z njegovimi someščani. „Švicarija“ se nama smeji nasproti, vem, da je marsikateri popoludan tudi Vaše zatočišče, kjer v družbi premilih družic srebate kavo in s pravično strogostjo razsojate o onej ali onem, o onem ali onej. „Eine strenge Sittencomission!“ Gospa, tudi jaz sem nekedar hodil tja — ker nesem ravno sovražnik kavi — toda hodil sem v jutro, ne popoludne. Razen mene hodili so še trije jednokomisleči gospodje in ker Vas morda ta hoja na kavo zanimiva, povem naj jeden akt iz nje.

Mi štirje usilili smo se nekako mej stare goste in zagovjzdili smo se mej nje, kakor se zagovjzdi jeklena zagovjzda v hrastov panj. Na našej desni sedela je večja haut-volée, tu je bila doména par narodnjakom „prijaznih“ advokatov, sovetnikov kranjske hranilnice in „Schulvereina“, ter ženska in moška moda je imela po jednega zastopnika. Na levo je imel prvo besedo nek gospod, ki ven in ven ure navija, pa ne v uradu, kakor nek drugi, nego v svojej urarni; le ta je obdelaval par tur-

V „Novom Vremeni“ pojavljajo se često dopisi iz Avstrije o zadevah avstrijskih južnih Slovanov, razen Slovencev, o katerih nikoli nesem v teh pismih, podpisanih „Argus“, čital niti jedne besedice. Kdo je ta „Argus“, ne morem uginiti, no posebno lansko leto, ko je gostil v Zagrebu, pisal je tak galimatija, da se je vsak, ki nekoliko pozna razmere v Zagrebu, nehote moral smejeti in pomisliti, da take neumnosti tako predrzno more pisati le kak „jeruzalemski dvorjanin“, ker vsaka vrstica kaže, da je napisana samo za to, da bi za-njo plačali deset kopejk. Najkarakterističneje je n. pr., da Hrvatje Srbom krađejo otroke in jih krstijo po katoliškem obredu in pa, da ima zdaj največjo moč stranka jezuitska, katerej v glavi stoji „jezuitski pater Vojnovič“ srbski renegat! Ko bi jaz osobno ne bil znan z dr. Kosto Vojnovičem že od 1878. leta in ne znal, da je on vkup z očetom prejel katoliško izpovedanje, ko je bil star 8 let, ko bi ne vedel, da živi v Zagrebu samo ta Vojnovič, bivši rektor in od nekdanj vseh učilišni profesor, bi morda verjel neumnostim, ki jih „Argus“ pošilja z Dunaja v „Novoje Vreme“. Te dni je prislal zopet dolgo, dolgo pismo, kjer govori, da Hrvatje pritiskajo, kjer morejo Srbe, da celo v narodnih šolah, kjer so sami pravoslavni, uči celo zakon Božji katolik! Da se Srbi ne uče čitati po cerkovno-slavjanski, tako da v cerkvi ni pevcev in da v mnogih krajih za to svečeniki ne morejo „služiti obednjo“ (mašo) in čitajo samo „časi“ (horae).

Ako je to res, to Hrvatom ne dela posebne časti in diši zelo po svobodoljubji Bismarcka; ako pa je preuveličeno, takrat naj tudi moji Zagrebški znanci meni vsaj zdaj verjemó, da so vsi žalostni kriki o proganjanji katoliške vere v Rusiji gola izmišljenost poljskih „patrijotov“, ki v jezi, da nimajo svojega „króla“, pikajo kakor skorpionji sami sebe.

Ne katoličane, no Poljake drži rusko praviteljstvo na uzdi; rusko praviteljstvo dobro zna, da so oni vselej pripravljani buntovati in skrivati pri sebi tuje emisarje, kakor so dokazali lani, ko je bila opasnost, da se Rusija in Anglija trčita v Aziji. Treba je poznati Poljaka, treba je videti, kako se on vede k ruskemu, kako prezirno govori o vladi in kako se jej ume prilizovati, kadar mu je treba! Da pa katoliške vere pravoslavno praviteljstvo ne preganja, dokazuje najboljšje Tiraspoljska eparhija, katere škof ima sedež v Saratovu, odkoder se nikdar ni slišal še ne jedin glas o preganjanji, ker žive v njej samo nemški kolonisti. Koliko šuma je naredilo prognanje Vilenskoga škofa Hrineveckega v Jaroslavl, a o tem so molčali Poljaki, da je sestra Hrineveckega žena pravoslavnega popa! Ali ne govori dovolj o Hrineveckem to, da se je on hlinil ruskemu praviteljstvu, dokler je bil še prost „ksendz“ in (zastrelivši se potem) minister Makov predstavil ga je ruskej kuriji. To je papežu vzbudilo dvomje, Hrinevecki je zato sam šel v Rim in skoro potem je bil — naznačen škofom. Ko pa je vlast bila v njega rokah, pokazal je, da je pravi Poljak, to je človek v mačjo naturu. Ponavljam: Poljake preganja in ne zastoni rusko praviteljstvo, a ne katolikov. V vsakej gimnaziji ali realnem učilišču, ako je le nekaj katolikov, praviteljstvo plačuje zakonoučitelja za-nje posebe, ako

nerjev krog sebe, jezil se je nad pošto in nje uradniki ter je strašno vzrastel, ko bi mu kdo ugovarjal. Pogovor obeh miz je bil navadno kaj glasen in šumen, dokler ni naša četvorica stopila v sobo; potem se je polegel, potihnil in slednjič si mislil, da se le še usta drže ušesa. Bilo je, ko da jastreb pade mej jato kričečih vran in kavk. Toda to še ni največe hudo; najhuje je pač bilo, da smo sedaj govorili, kako je „Schulverein“ razpisal nagrade profesorjem slovenščine zaradi njih zaslug za germanizovanje, sedaj, da se skoro počne zidati „Narodni dom“ itd. itd. upliv teh pogovorov pa se je lahko bral na licih naših sosedov. Oni čas nesem nikdar čital političnih listov, kar na lica teh gostov sem pogledaval, kedar so bili zdolženih lic, znal sem, da nam je vlada vrgla zopet kako mrvico, kedar pa so jim lica žarela, kazalo je: „e pur si muove „für den Liberalismus“.

Necega jutra pa pride do naše mize kasirka Ana in pozdravi nas: „Tabro jutro!“ Milostiva, da ste ga Vi videli našega urarja na ta pozdrav! Zarudel je kot rak in strupeno jo je pogledal ubogo Tirolko. Tisto jutro privrgel jej je vsakdo od naše mize štiri krajcarje mesto dveh, drugo jutro pa smo zvedeli, kako je „die deutsche Sittenkommission“

je pod roko katoliški svečenik. Ali Hrvatje tako delajo? In vendar so moji znanci mislili, da mi je prislati izrezek iz Graškega „Volksblatta“, kjer je natisnen referat grofa Platara o proganjanji katoliške vere v Rusiji.

Tam se mej družim piše, da katoliški ksendz „brez pasporta“ ne sme iti nikamor, celo ne v bližnje mesto. Jaz nesem ksendz in ne Poljak, a vender ni jaz ni nihče ne more iti nikamor brez „pasporta“, ni Rus ni nihče. Ako je to Poljaku proganjanje katoliške vere, kaj naj je ruskemu pravoslavnemu? Ali je dolgo od takrat, ko so na Dunaji morali imeti potni list, ako so hoteli iti v Mödling?

Jako žalostno je, da Slovani iščejo v Slovanih vere, a ne Slovanstva. In to konci 19. stoletja! Naj bi živel vsak, kakor hoče, naj bi se križal, kakor bi hotel, da bi le v njem bilo slovanstvo srce. Slovanstvo moramo braniti, ker okolu in okolu so vragovi, katerim je obstanek in procvetanje Slovanstva Hamletovsko vprašanje: „biti ali ne biti nam?“ Naj se vsak Slovan zveliča „nach seiner façon“; tako mislim jaz, je treba gledati pravoslavnemu na katolika, a katoliku na pravoslavnega, a glavno: kar nečeš, da bi drugi tebi delali, tega tudi ti drugim ne delaj. To je prva zapoved kristijanstva, na njej je ono sezidano. Kdor nje ne izpolnjuje, ni kristijan, naj se križa z leve na pravo, ali pa s prave na levo. Nas Slované je osoda razmetala povsodi; nas je „ko trave“, a okroženi smo povsodi trnjem, ki grozi zadušiti nas; no tega nam ni dosti — izmislili smo si še: da moramo zavoljo vere grizti drug družega. O šovinizem!

Krutorogov.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. aprila.

Vlada in državnozbornska levica sta se res skušali približati. Taaffe se je že pogajal z vitezom Chlumeckim, da bi prevzel trgovsko ministerstvo. Pogajanja so se pa zaradi tega razbila, ker je vitez Chlumecky zahteval, da se še nek drug levičar (najbrž pl. Plenner) pokliče v ministerstvo. Toliko pa najedenkrat vlada ni hotela odjenjati levičarjem, ker se je bala, da se ne zameri desnici.

Ker Brnska trgovska zbornica ni dopustila, da bi se bil nek predlog stavil samo v češčini, so se Čehi pritožili bili na ministerstvo. Kakor poroča „Živnostnik“, je ministerstvo pritožbo za Čeha ugodno rešilo.

Cesarjeviča Rudolfa je Mostarsko prebivalstvo jako navdušeno vsprejelo, zlasti mohamedanci. Beg Mostarski pozdravil je z navdušenim govorom cesarjeviča. Hercegovski vojaki in sicer batalijon Mostarski napravili so špalir. Vsprejela sta cesarjeviča FML. baron Winterhalter in načelnik civilne uprave major Sauerwald. Cesarjevič je ogle dal veliko mošejo, trg in Rimski most, ki drži cez Narento. Čez šest ur se je pa odpeljal nazaj v Metković.

Nuncij hrvatske regnikolarne deputacije je obširen, obsega kakih pet tiskanih pol. V njem se zahteva, da mora biti hrvaščina tudi uradni jezik v skupnih zadevah na hrvatskej zemlji. Premoženje Hrvatske ostane vzlic skupni upravi hrvatska svojina. §. 45, ki govori o sporazumljenem postopanju centralne in deželne vlade, se je rušil in to je pro-

Dalje v prilogi.

nad njo skazovala svojo avtoriteto: odslej nas je pozdravljala le: „Gut Morgen!“ — Zakaj Vam to pravim, milostiva? Čez par dnij bil sem v družbi narodnjakov in kakor navadno — prepirali smo se. Nekaj jih je trdilo, da bi bilo dobro, da hodimo v kazino, nekaj da ne, a trdilo se je oboje — —. Vidite taki so nemškutarji, taki narodnjaki! Zadnji pa so jabolka od stare jablane in po jabelkih sodi se jabljana, milostiva! To neso kaj vesele misli, a pustiti Vam jih moram pri čaši kave, mene pa zove neusmiljen poklic in leteti mi je skozi drevored. Vrabci me še pozdravijo pred gradom s stare altane in menijo se, da se presele na mestne troške sedaj v mestno hišo, kjer pomečejo iz omare nekaj starih sklepov. Poletim mimo oficirjev, na uho mi bije „die Armeesprache“, mimo uradnikov drvi me „die Amtsprache“, mimo lepih Ljubljancank, poje se mi „die Staatsprache“, to je sprehajajoči se Schulverein — čemu nam še nemške šole! To pa so sama jabolka naše jablane!

Milostila, rudečica mi udarja v obraz, ušesa si tišim, zato oprostite do Cvetne nedelje sedaj, ker je žabe pustil, samo še prepokornega

Vam

radikalca.

uzročilo znane dogodke v avgustu 1883. leta. Nadalje se zahteva reorganizacija hrvatskih sekcij in trdi se, da se je prezirala deželna avtonomija pri raznih skupnih zakonih, oblastvih in mejnarodnih pogodbah. Nadalje se pritožuje, da se ne rabi hrvaščina pri železnicah in pri napisih na grbih. Zahteva se sprememba §. 17, ki se tiče zbornice magnetov, ter poudarja, da se državni obračuni s Hrvatsko pomanjkljivi in se v več ozirih skuša škodovati hrvatskim financijam.

Vnanje države.

Vsa poročila, da se je nova srbska vlada sporazumela s Piročancem in Novakovičem, so bila izmišljena. Privrženci Piročanca in Novakovića se ne bodo udeležili volitve. Ristića nečejo podpirati, ker se na nje ni oziral, ko mu je bil kralj naročil sestaviti ministerstvo, ampak je hotel v ministerstvo poklicati samo svoje pristaše. Ministerstvo hoče premeniti ustavo v ugodnejšem zmislu, reorganizovati upravo in urediti finance. Popolniti hoče veliko šolo v Belemgradu z medicinsko fakulteto in strožje izvajati zakon o obligatornem ljudskoškolskem pouku. V državnem gospodarstvu bode vlada, kolikor se dá, štedila, da doseže ravnotežje v budgetu. Vojsko skušala bode tudi radikalno reorganizovati, ker je vojna z Bolgari pokazala, da je njena sedanja organizacija pomanjkljiva. Da bi srbska vlada res izvela ta program, dvomimo. Svobodnejših naredeb od Garašanina nikdo ne bode pričakoval. Sedanja vladna stranka pa finančnih razmer zboljšati ne more, ker se je korupcija že preveč ugnedila v njeni sredi. Jedina pomoč bi bila, da se zmanjša vojska, toda tega kralj ne privoli. Če naprednjaki še pred vojno neso mogli ohraniti ravnotežja v državnem gospodarstvu, kako ga hočejo sedaj, ko bode treba plačevati obresti od dolgov, ki je vlada naredila, da je mogla začeti vojno. — Liberalci mislijo sklicati velik shod 19. t. m. v Belemgradu, da se posvetujejo o postopanju pri bodočih volitvah in da postavijo kandidate.

Nedavno je bolgarski vladni list objavil knezov dekret o osnovi in organizaciji generalnega štaba za bolgarsko vojsko. Dosedaj Bolgari neso imeli posebnega generalnega štaba. — Bolgarskim zakonom o občinskih in privatnih učilnicah in šolskem nadzorstvu razširila se je veljavnost tudi na Vzhodno Rumelijo.

Poslednje dni so razni listi poročali o gibanju v Makedoniji. V Bukureštu izhajajoč „Telegraf“ je trdil, da ruski agenti ščujejo narod k ustaji in da ruski konzul v Solunu, Jastribov, mej tamošnjimi Srbi javno agituje, da bi se Stara Srbija pridružila Srbiji. O gibanjih v Makedoniji se je že poslednje mesece jako mnogo pisalo, a vselej se je pokazalo, da so bila vsa poročila izmišljena. Slovanom sovražni listi pa posebno rač' povsod stikajo ruske agente.

Dopisnik „Zastave“ imel je dolg pogovor z grofom Ignatijevom o balkanskih zadevah. Ko bi bila Bosna tako ostala, kakor je on želel, trdil je Ignatjev, bi Srbi gospodovali ne le v Bosni, ampak tudi v Starej Srbiji. Da se stvari za Srbijo neso tako ugodno razvile, ima se zahvaliti njenim novim prijateljem. Rusi dobro vedo, da bode Srbom avstrijsko prijateljstvo in kljubovanje Rusiji le škodovalo. O Bolgariji rekel je Ignatjev, da se mu kar smešno zdi, da hoče kak Bolgar brez sporazumljenja Rusije uresničiti one ideje, katere je sprožila Rusija in za kar je krvavelo 100.000 Rusov. Velika napaka je, da ima Bolgarija kneza, ki ni udan bolgarske, slovanske in ruske stvari in da deluje proti tem interesom. Nadeja se pa, da bodo Bolgari spoznali svojo zmotu, vrnil se na pravi pot in znebili se takega kneza. Razmere mej Rusijo in Avstrijo, po mnenju Ignatjeva, neso najboljše, prej ali slej prišlo bode do odkritega sovraštva. Avstro-ogerski listi in diplomati demonstrativno žalijo Rusijo v vseh balkanskih zadevah. Vse kaže, da pride do boja mej Avstrijo in Rusijo, če tudi Rusi sedaj tega ne želé. Ignatjev je nadalje rekel, da se ne boji Avstrije v orientu, kajti on jo dobro pozna. Čim dalje bode prodirala v slovanske dežele, tembolj bode oslabela. V Bosni in Hercegovini postopa Avstrija, kakor bi ti deželi bili že njeni, toda se jako moti. Brez dovoljenja Evrope in velevlastij Avstrija ne more prisvojiti teh dežel; Rusija pa gotovo ne bode tega privolila.

„Svjet“, organ Komarov pripisuje veliko političko važnost bivanju ruskega carja v Livadiji. Zmotnjave v Bolgariji, pravi ta list, opominjajo Ruse na važnost Črnega morja za Rusijo. Izhod iz Bospora v Črno morje mora priti v ruske roke. Car bode že znal ceniti Črno morje kot rusko morje.

Povedali smo že, da socialistični agitatorji močno širijo svoje ideje mej kmetskim prebivalstvom v Italiji. Vlada vedno bolj spoznava nevarnost, ki utegne navstati vsled teh agitacij. Prefekti in župani v Lombardiji so dobili že ukaze, da naj z vseni postavnimi sredstvi zabranjujejo socialistiške shode, ki se sklicujejo ob nedeljah in praznikih po kmetih.

Položaj v Belgiji se zopet hujša. Okrog Charleroi so vsi delavci ustavili delo. V premogovnikih v Martinetu, Chatelineau-u in Gilly-ji ne dela noben delavec več. Grad direktorja premogovnika v Gilly-ji, Clerxa, je v veliki nevarnosti pred delavci. Vojaščina se je tja odposlala. Delavci v predilnicah v Ninove-u zabtevajo vsaj dva franka plačila na

dan in da se odpravi kupovanje živeža z „bons“-i. Delavci pri železnici v Gentu tudi nečejo delati; ker se njim je ponižalo plačilo.

Pruska vlada misli, da z znanimi protipoljskimi predlogi še ni dovolj storila za ohranjenje nemštva v vzhodnih provincijah. Sedaj zahteva od deželnega zbora še 3.600.000 mark za podporo nemških dijakov, kateri bodo potem zavzemali v vzhodnih provincijah državne službe, pospeševanje nemških višjih dekliskih šol in grajenje poslopij za nove nemške ljudske šole v teh krajih. — Kulturni boj v Prusiji bliža se koncu. Papež je privolil v zahtevo Bismarckovo, da bode vsak škof moral poprej objaviti vladi, koga misli imenovati župnikom. Vlada bode imela pravico, potrditi predlaganega ali ga pa odkloniti. V Rimu so se temu dolgo ustavljali in so se šele udali, ko se je Bismarck izjavil, da drugače ni misliti, da bi gosposka zbornica privolila v kake premembe obstoječih zakonov. Sedaj misli vlada deželnemu zboru predlagati obširno revizijo majskih zakonov, ker papež to želi.

Teško je odločiti, kak upliv so napravili Gladstonovi irski predlogi na angleško prebivalstvo. Večina Londonskih listov je odločno proti predlogom. V provincijah so pa le konservativci proti predlogom, liberalci so pa celo zanje vneti, samo proti temu imajo nekatere pomisleke, da se hočejo irski poslanci popolnem izključiti iz državnega zastopstva. Škoti so večinoma proti Gladstonovim predlogom. Liberalni poslanci v zbornici pa omajujejo. Gladstonov izvršten govor jih je mnogo pridobil, kateri so bili poprej nasprotni. — Hartigton se je odločno izjavil proti Gladstonovim predlogom. Poudarjal je, da ob volitvah narod ni nič vedel o tem. On se nadeja, da bodo ti predlogi zavrnjeni in da bodo vse stranke kakor jeden mož branile skupnost države. Ravne tako odločno se je Chamberlain izjavil proti irskemu parlamentu, ako se ne dajo jamstva za jedinstvo države in prednost angleškega parlamenta. Obema je odgovarjal jako dobro John Morley, ki je velik prijatelj Ircev. Rekel je jima, da ne spoznata težavnega položaja. Ko bi se zavrgli ti predlogi, bi se morala s prisilnimi naredbami zatrei narodna liga. To bi pa bilo jako nevarno. Kdor pozna to nevarnost, bode gotovo za politiko sporazumljenja.

Iz mestnega zbora Ljubljanskega.

V Ljubljani 8. aprila.

Predseduje župan g. Grasselli. Navzočnih je 22 mestnih odbornikov. Overovateljema zapisnika današnje seje imenuje gospod župan odbornika Ničmana in Velkoverha.

Odbornik Potočnik poroča v imenu združenih odsekov finančnega in stavbenega o gradnji bolnice za silo. Poročevalec pravi, da je došlo devet posamičnih ponudb, za vse delo pa tri. Na te se je ozirati. Ponudniki so: Fran Peterca, Tönnies in kranjska stavbena družba. Ponudba g. Fr. Peterce je predraga, ker je le 39 gl. pod razpisano ceno (28.477 gl.). Tönnies prevzame zgradbo, ako sme uporabljati svojo opeko iz Kozes z odpustom 6 1/4% in ako se krije bolnica s skrliji za 26.735 gold. Ponudba kranjske stavbene družbe je za 235 gl. od dveh drugih ponudb ceneja. Združena odseka razpravljajoč vprašanje, ali bi se krilo s skrliji ali z opeko, odločila sta se za prvo, kajti s skrliji krita streha je gorkeja, bode tedaj gotovo bolje rabila za bolnico, kakor tudi za nastanjenje vojakov, v kateri namen ima bolnica tudi služiti. Sploh pa je pomisliti, bi li vojni erar, ako se krije z opeko, poslopje v podstrešnih prostorih sploh odobri za nastanjenje vojakov. Zatorej nasvetujeta združena odseka, da se bolnica za silo krije s skrliji in da se izroči ta s fiskalnimi cenami na 28.517 gl. 70 kr. proračunjena stavba kranjski stavbeni družbi na podlagi ponudbe izročene 20. marca za 26.500 gl., tedaj z odpustom 7.7%, mestnemu magistratu pa se naroči, da potrebno ukrene, da se sklene s stavbeno družbo pogodbo, da ista kavejjo popolni in stavbo t'koj prične.

Pri glavnem razgovoru popijme besedo podžupan g. Petričič. On pravi, da ga jako veseli, da je kranjska stavbena družba stavila za vojašnico tako ugodno ponudbo, da je sploh mogoče zidati vojašnico. Pri vsem tem pa bi govornik le priporočal in nasvetoval, da se gradnja bolnice za silo izroči tvrdki Tönnies, kajti ako se sedaj slednje ponudba ne vsprejme, morda nikdar več ne bode stavila ponudbe za kako zgradbo. Saj ima kranjska stavbena družba, ako hoče mestno vojašnico dobro in solidno zidati, posla dovolj, in ni se jej treba ozirati na to stavbo. Premisliti pa je, da ima mestna občina izvršiti še dokaj stavb, tako prav kmalu mestno ljudsko šolo. Sploh pa se zdi govorniku ponudba popolnem pravilna, zatorej nasvetuje, ne s političnega stališča, ne iz antipatije proti kranjski stavbeni družbi, da se izroči stavba bolnice za silo tvrdki Tönnies.

Župan Grasselli omenja, da je pravilno ponudba za stavbo bolnice predložila prej tvrdka Tönnies, nego stavbena družba.

Poročevalec Potočnik pa trdi, da je stavbena družba prej stavila ponudbo. Ako je zadnja pozneje izročila ponudbo, za koliko bi napravila opečno stroho, je to le dopolnilo, ne pa dodatna ponudba, (Nachtragsoffert.)

Župan g. Grasselli naglašja, da se je to zgodilo šele po magistratnej seji, ko se je začelo razpravljati vprašanje, ali bi se krilo s skrliji ali z opeko.

Odbornik Noll misli, da je najprej bistveno rešiti vprašanje, bode se li krilo s skrliji ali z opeko, potem se bode še le določilo, komu naj se zgradba izroči.

Odbornik Klein pravi, da mora z obrtniškega stališča vendar v prvi vrsti priporočati, da se odda gradnja stavbeni družbi kranjski. Ista je za 235 gl. ceneja, nego Tönnies, ima pa še to prednost, da podpira domače obrtnike. Govornik se spominja, kako je bilo, ko je Tönnies zidal tovarno za lim. Takrat so se obrtniška dela, kolikor jih Tönnies sam ni mogel dogotoviti, oddala obrtnikom v Gradei, Ljubljanski obrtniki pa so imeli lepo priliko, hoditi gledat, kako delajo Graški obrtniki in odneso zaslužek iz dežele. Saj ima mesto še velikansko stavbo, to je vodovod, ki gotovo ne odide Tönniesu.

Odbornik Gogola opomni, da ima pri Tönniesu nad sto domačih delavcev zaslužka, stavbena družba kranjska pa ima mnogo inozemcev. Konkurence ne gre nikakor odbijati, kakor se to godi pri razpisih za cesarski rudnik v Idriji, kjer se mnogo krat vsprejme tudi višja ponudba. Ako se danes vse izroči kranjski stavbeni družbi, mislila bode, da ima vse mestne stavbe popolnem v vreči.

Odbornik dr. vitez Bleiweis-Trsteniški naglašja, da ne gre ozirati se samo na stavbeno družbo in opomni, kako izvrstno in v občno zadovoljnost je zidal Tönnies blaznico na Studenci. Pri tem je še naglašati, koliko kranjskih delavcev služi svoj kruh pri Tönniesu. Tönnies bode tudi jedini, ki bode stopil v konkurencu za zgradbo nove mestne ljudske šole, zato naj se stavba bolnice izroči Tönniesu.

Župan Grasselli osvetljuje pravilnosti ponudbe in naglašja, da je jedina ponudba Tönniesova bila pravilna, ker se je podvrgel vsem stavbenim pogojem.

Poročevalec Potočnik opomni, da je bila v prejšnji seji mnogo govora o Vrhniški opeki, danes pa se o tem molči, dasi Tönnies v svoji ponudbi pravi, da bode zidal samo z opeko iz Kozes. Ponudba kranjske stavbene družbe je ugodnejša.

Odbornik dr. vitez Bleiweis iz zdravstvenih oziriv nasvetuje, da se poslopje krije s skrliji, odbornik Valentinčič predlaga tajno glasovanje (po listkih), odbornik Velkoverh je za to, da se poslopje krije z opeko, kar bi bilo ceneje in za vojaške ugodnejše. Njegovemu mnenju pridružita se tudi župan Grasselli in odbornik Pakič. Pri glasovanju, se li krije poslopje z opeko ali pa s skrliji, obvelja poslednje. Za opeko bilo je samo 8 glasov.

Pri glasovanju po listkih bilo je 13 glasov za Tönnies, 9 za kranjsko stavbeno družbo. Tönnies bode torej za 26.735 gl. zidal bolnico za silo, katera bode krita s skrliji.

Potem se vsprejme predlog odbornika Gogole, da ako se ne uporablja Vrhniška opeka, kakor je zahtevano v §. 20 stavbenih pogojev, naj se dotična vsota odtegne, kakor tudi predlog odbornika Žagarja, da se Tönniesu izrazi mestnega odbora gotova nada, da bode pri tej stavbi uporabljal same domače obrtnike. Odobre se potem še profesorja T. Zupana predlogi o nekaterih računih za šolske potrebe na realki in prvi mestni ljudski šoli, ter seja zaključí.

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Včerašnju številko našega lista zaplenilo je c. kr. državno pravdnštvo zaradi notice „Bistriški Raswoschegg“. Raswoschegg je našim čitateljem že znana osoba. Ko so bile lani volitve, zaprl je samovoljno narodnjaka Ludovika Kresnika iz Črešnjevca in ga imel tako dolgo zaprtega, da ni več mogel k volitvi v Maribor. Zaradi tega je Raswoschegg okrožna sodnija v Celji zaradi zločina javnega nasilstva ob sodila na 6 tednov ječe. Kasacijsko sodišče

ovrglo je sodbo iz formalnih uzrokov. Vsled tega bila je v 10. dan t. m. pred okrožnim sodiščem Celjskim nova glavna obravnava. In pri tej obravnavi je Celjsko okrožno sodišče Razvoscsheggia oprostilo. — Današnje številki dodali smo dve strani priloge.

— (Dopolnilna volitev) v mestni in deželni zbor Tržaški za V. okraj bila je preteklo nedeljo, dne 11. t. m., v Trebčah; g. Matej Živic žalibože ni prodril, dobil je samo 166 glasov. Izvoljen je Anton Danen, ki je dobil 206 glasov.

— (Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti) imela je v soboto javno sejo, pri kateri je naš rojak in akademije redni član, g. Matija Valjavec predaval o rabi besede „črez“, v slovenščini in kajkavščini pred 50 leti.

— (Gosp. Žužek,) c. kr. inženir, bivši mestni odbornik Ljubljanski, premeščen je v Kranj.

— (Dr. Fran Stawa,) štabni nadzdravnik prve vrste in vodja garnizijske bolnice št. 8 v Ljubljani, premeščen je k 9. vojnemu poveljstvu.

— (Zaroka.) Gospod Fran Čuček, c. kr. sodnijski pristav v Ljubljani, zaročil se je z gospodično Franjo Žužkovo.

— (G. Viljem Lukež,) železniški uradnik in rezervni častnik, ki se je pred tedni na Pragerskem ponesrečil, umrl je preteklo soboto v bolnišnici v Mariboru. Ker nikakor ni pustil, da bi mu nogo odrezali, se mu je prisadilo in prisad končal je 23 letno nadobudno življenje. Pokojnega prepeljali so v Ljubljano. Pogreb je bil včeraj popoldne ob 5. uri.

— („Rogača“) osmi list je izšel danes z različnim in prav izvrstnim gradivom ter mnogobrojnimi ličnimi podobami. Ta list zopet kaže, da se urednik trudi zadovoljiti svoje naročnike ter pomnožiti njih število. Osmi list se je razposlal samo predplačnikom, kdor ga torej želi še prejemati, poravnana naj nemudoma svojo naročnino. „Rogača“ stoji celo leto 3 gld., polu leta 1 gld. 50 kr., četrt leta 80 kr. Naročnina naj se pošilja upravništvu v „Narodno tiskarno“ v Ljubljani.

— (Čitalnica Ljubljanska) priredila nam je predvčeraj zvečer zopet društveno besedo. Vspored imel je samo 5 točk, a te bile so izdatne. Nova je bila samo Soedermannova „Kmetška svatba“, katero je mešani zbor tako vrlo pel, da bi jo bili prav radi čuli še jedenkrat. Gospica Kobilčeva in g. Josip Maier svirala sta Brahmsove „Ogerske plese“ št. 7 in „Slovenske plese“ št. 8 četrveročno na glasovirji, ter izvalila mnogo pohvale. G. Razinger pel je Rubinsteinovo „Asro“ in Iv. pl. Zajca „Lastavicam“. G. Razinger je kot izboren pevec itak poznat, včerajšnja samospeva sta pa posebno ugajala in odobravanje bilo je posebno intenzivno. Najlepša točka bila je zadnja: Trospev in zbori iz Kreutzerjeve opere „Prenočišče v Granadi“, to pa največ zategadelj, ker je zopet jedenkrat nastopila gospa Svetkova. Njeno petje bilo je krasno. Glas jej je vedno jednako zvonk in čil, in najtežje stavke pela je z lahkoto in vzgledno gotovostjo. Gospoda solista Pribil in Štamcar sta sicer tudi jako dobro pela, a gospa Svetkova je zatemnila. Njej donelo je v prvi vrsti poslušalcev burno odobravanje. Gledé te točke se je opazilo, da je glasovir nekoliko previsoko uglašen. Gospa Svetkova je včeraj sicer „cis“ z lahkoto pela, glede sodelujočih pa bi menda kazalo, ko bi se to preinčilo. Po pevskem oddelku predstavljala se je igra „Domači prepri“. Igra je sicer stara, preigrana, a vender vedno še mikavna, treba samo, da se dobro predstavlja, kar pa predvčeraj v polnej meri ni bilo. Igralo se je sicer deloma dobro, a pravega uspeha smo pogrešali.

— (Politično društvo „Edinost“) volilo je v občnem zboru dne 4. t. m. nov odbor. Predsednikom izvoljen je per acclamationem državni poslanec Ivan Nabergoj. Odborniki: Štefan Nadlišek (sv. Ivan), V. Dolenc, Mihelič Franc, Šterle Avgust, Živic M. V., J. M. Vatovec (sv. Ivan), S. Jenko (iz Podgrada), I. Dolinar, J. M. Klun (Rocol). Za namestnike so bili izvoljeni gospodje: Fr. Žitko, Fr. Dolenc (Trst), Anton Trobec (sv. Ivan), France Godina (sv. Ivan), Požar Josip (Rojan), Jak. Ferluga (Greta), Urbančič M. (Bazovica), M. Martelanc (Barkovlje), Balanč F. (Prosek). Za pregledovalce računov: P. Peršič, A. Pogorelec, J. Drašček.

— (Trgovsko bolnišnico in penzijsko društvo) zborovalo je predvčeraj popoldne v mestni dvorani. Bil je to 50. občni zbor. Zborovanje je

vodil predsednik g. A. Dreo, navzočih pa je bilo do 40 članov. Predsednik pozdravlja zborovalce in kaže na lepe uspehe pretečene 50letne društvene dobe, na katere je društvo lahko v istini ponosno. Tudi delovanje društveno v preteklem letu je bilo jako uspešno. Spominja se potem predsednik umrlih častnih članov g. Fr. Xav. Souvana in Val. Češko-ta, in družih zadnje leto umrlih članov in vabi zborovalce, da v znamenje sočutja ustanejo s sedežev, kar se zgodi. Zahvaljuje se predsednik potem vsem udom, posebno vrlo delujočim članom vodstva in pa usmiljenim sestram, katero tako prijazno in vestno oskrbujejo društvene bolnike. Nazadnje izreka se zahvalo odboru za kupčijski ples, posebno načelniku, bankirju g. E. Mayer-ju, kateri je največ pripomogel, da se je kupčijski ples letos tako izvrstno obnesel, kakor še nikdar. Letnemu poročilu se povzame, da je pred 50 leti 62 trgovskih pomočnikov ustanovilo društvo, katero šteje danes blizu 500 udov. Premožnja ima društvo blizu 60.000 gld. in ravno toliko je v teku 50 let svojim bolnim in onemoglim društvenikom izplačalo. Društvo ima lepo urejene bolniške prostore, o katerih je c. kr. deželna vlada kranjska šele pred kratkim društvenemu vodstvu izrekla priznanje. Društvo ne deluje samo v Ljubljani, ampak raztegnilo je svojo dobrodelno delovanje, po deželi ima podružnice v Kranji in Rudolfovem, pa tudi v sosednjih deželah ima podružnice v Celji, Mariboru, Ptuj, Radgoni, Celovci, Belaku in Velikovci. Pretečeno leto se je društveno premoženje zdatno pomnožilo. Veletržca g. Franc Xav. in Ferd. Souvan poklonila sta penzijskemu zakladu 500 gld. srebrne rente v spomin petdesetletnice njih trgovine v Ljubljani, katero je l. 1835 njih l. l. umrli oče g. Fr. Xav. Souvan ustanovil. Koncem l. 1885 štel je društvo 10 častnih, 52 podpornih, 403 pravih, tedaj 465 udov. Za obolele ude plačalo se je vsega vkupe 2549 gld. 68 kr. Iz penzijskega zaklada podpiralo se je lani 5 onemoglih udov, ki so skupaj dobili 890 gld. Skupno je izdalo društvo za podpore po pravilih 3373 gld. 30 kr. Skupnih društvenih dohodkov bilo je 8203 gld. 97 kr., izdatkov pa 4180 gld. 2 kr. Premožnje pomnožilo se je za 4023 gld. 95 kr. in je sedaj vsega premoženja 57.303 gld. 25 kr. Poročilo vzame se pohvalno na znanje. G. Alfred Ledenik poroča v imenu pregledovalnega odseka, da je isti računске sklepe in blagajnico koncem l. 1885 natančno pregledal in vse popolnem v redu našel. Se vzame na znanje. V imenu ravnateljstva nasvetuje g. Treun, da se v priznanje velikih zaslug za društvo imenujeta gg. veletržca, Fran Xav. in Ferdinand Souvan, častnima članoma. Zbor vsprejme predlog jednoglasno. V pregledovalni odsek se izvolijo gg.: Ivan Plautz, Alfred Ledenik in Josip Benedikt. Za namestnika gg.: Fran Kolman in Matej Ranth. Na predlog člana ravnateljstva g. Drahslerja, sklene zbor, da se ravnateljstvu naroči, da se 50letnica društva slovesno praznuje na nevtralnih tleh in naj se v ta namen ravnateljstvo pomnoži z drugimi članovi. Predlog obvelja in potem zborovanje zaključa.

— (K preizkušnji učiteljske sposobnosti) meseca aprila t. l. je prišlo 13 učiteljev in 12 učiteljic — vseh tedaj 25. Izmej učiteljev je eden dobil spričevalo II., deset spričevalo III., dva pa spričevalo IV. vrste in sicer pet je sposobnih za ljudske šole s slovenskim in nemškimi učnim jezikom, trije za ljudske šole s slovenskim in trije pa za ljudske šole s nemškimi učnim jezikom. — Izmej učiteljic sta dve dobili spričevalo I. vrste, osem spričevalo II. vrste, dve pa spričevalo III. vrste, in sicer devet je sposobnih za ljudske šole s slovenskim in nemškimi učnim jezikom, tri pa so sposobne za šole samo z nemškimi učnim jezikom.

— (Fata morgana.) Preteklo nedeljo zjutraj videli so ljudje, ki so se okolu sv. Andreja pri Trstu sprehajali, jako izreden prizor. Premi razgled na Miramare ovirala je lahna megla, a na nebu videl se je krasni grad s svojimi stolpi in terasami, seveda narobe, s slemenimi nizdolu. Malo minut pozneje prikazalo se je v zračno to sliko ribiško brodovje, ki je baš odplovalo iz Barkovlja seveda tudi narobe. Vsa prikazen trajala je do 15 minut in očividci se ne spominjajo, da bi jo bili že kdaj videli tako čisto.

— (Lariševa pivovarna v Laškem trgu) eksekutivno cenjena na 130.538 gld., bode dne 4. maja t. l. pri tretji dražbi na prodaj.

— (Razpisano) je mesto nadsodnije svetnika pri deželni sodnji v Celovci. Prošnje do 25. t. m. — Razpisano je tudi mesto davkarskega kontrolorja, eventualno davkarskega pristava pri davkarjih na Kranjskem. Prošnje do 15. maja t. l.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Sofija 13. aprila. Veliki vezir čestital knezu na novi visoki stopinji ter obljubil, da se bode ferman ob imenovanji v sporazumljeni s knezom in bolgarsko vlado uredoval. Komisija za določitev meje se bode takoj imenovala. Zaradi sestave komisije ob prenaredbi statuta se bode Gadban z bolgarsko vlado sporazumel.

London 13. aprila. Najvišji komornik in najvišji konjušnik (oberststallmeister) predložila svoji ostavki. Gladstone bode baje danes važne premembe v svoji Home-rule-predlogi naznanil.

Carigrad 13. aprila. Porta se je z okrožnico obrnila do vlastij, naj v Atenah delajo za razoroženje.

Plovdiv 12. aprila. Knez izdal dekret, da se bodo v 23. dan maja volili za Vzhodno Rumelijo poslanci, ki se bodo udeleževali narodnega „sobranja“ v Sofiji, v katerem se bodo obravnavali sklepi konference.

Atene 12. aprila. Zbornica odklonila je dnevni red, po katerem naj bi vojna takoj pričela. Vsprejela pa je s 129 proti 83 glasom dnevni red, s katerim se izraža ministerstvu polno zaupanje. Od strani občinstva vojeviti pojavi. Delyannis nagovoril je ljudstvo ter priporočal mirnost, zaupanje v lastno moč in spoštovanje nasprotnega mnenja, upajoč, da bodo vlasti pripoznale zakonite zahteve Grške. (Priznanje.)

Atene 12. aprila. Postojanka pri Zarkosu, katero so Grki zaseli, a bi jo na zahtevanje Ejub paše morali ostaviti, česar pa nečejo, je že na turški zemlji. V Elissonu dospelo 10 arabskih bataljonov.

Atene 11. aprila. Ejub paša zahteval je od generala Sapunzakisa, naj se grške čete umaknejo iz svoje postojanke pri Zarkosu ter je turške čete proti Zarkosu naprej pomaknil. General Sapunzakis podkrepil je postojanko in dobil povelje, da jo mora držati. Boja ni bilo. Ejub paša nekda Grkov neče napasti. Predstraže obeh vojsk so si jako blizu.

Razne vesti.

* („Avant la bataille“) imenuje se knjižica, ki je ravnokar izšla v Parizu. Izdal jo je neimenovan pisatelj ter posvetil znamenemu francoskemu rodoljubi in pesniku Pavlu Déroulède-u. Slednji pisal je predgovor, v katerem pravi, da je boj mej Francosko in Nemčijo neizogiben in da je francoska vojska „pripravljena.“ „Da, kliče Déroulède, zblizanje Francije in Nemčije je potrebno, a le z orožjem, zblizanje bode koristno, a le po zmagi. V knjižici sami dokazuje pisatelj, da bodo Francozi Nemce, ki so že leta 1870 delali napako za napako, premagali, kajti sedaj ni več nepremagljivih vojska. „Jena in Rossbach sta morebiti blizu vkupe.“ Kdaj se bode ta boj začel, tega pisatelj točno ne določi, ampak pravi, da tedaj, kadar pomrjo vsi veliki nemški možje iz 1870 leta, potem „bode vse otlo, podkopano, da bode le hitrega sunka treba, da se vse podere.“ Bojimo se, da je pisatelj imel preveč francoskega šovinizma, premalo pa treznega premisleka.

* (Bele živali.) Preteklo dolgo zimo opazalo se je v srednji Evropi veliko belih izrodkov od živalij, ki sicer neso bele. V gorovji „Todtes Gebirge“ ustrelili so bele divjo kozo, v Luksemburgu ujeli so belo vidro, pri Brunšviku ustrelili so več belih jarebic, na Hessenskem pa belo lisico.

Poslano.

Vsakdo more biti zdrav in doseči visoko starost, ako skrbi za svoje telo. Največ bolezní izvira iz krvi, tedaj je dolžnost slednjega, na to obratati največo pozornost. Našim preiskavanjem in dolgoletnim skušnjam se je posrečilo izumiti taka sredstva, katera hitro in brez zlih nasledkov čistijo kri, krepé njen pravi tok. Naša zdravilna metoda je priznana in je že bila večkrat odlikovana z redi in zlatimi kolajnamí. Ozdravljamo z vspehom **bolezní, ki izvirajo iz spridene krvi (brez živega srebra), žalostne nasledke skrivnih navad, nadalje slabotno stanje, kožne bolezní, še tako zastarane rane, grinte, izpadanje las, trganje in revmatizem, vse ženske bolezní. Trakuljo** odstranimo po posebni metodi, celo pri otrocih v malo urah. **Kilove** ozdravimo na racionalni način z našimi po novejših metodah napravljenimi pasovi za kilove, sicer počasi ali gotovo. Prosimo pošiljati zaupna pisma z obširnimi popisom bolezní s poštno znamko za odgovor. (709—18)

Privalna klinika „Freisal“ v Solnogradu (Avstrija).

P. n. Anton Obreza, tapetnik v Ljubljani. Na vaše „Poslano“ v „Slovenskem Narodu“ od dne 27. t. m. odgovoriti imam sledeče: Pustite Vi moje osebo v miru in jaz pustil bodem vašo. Ker ste me pa zadnji čas na tako neosnovan način napali, bila je moja dolžnost napade odločno zavrniti, od Vas pa dokazov zahtevati, kar tudi danes še zahtevam. Se ve da, Vi me preveč zaničujete, da bi mi dokazali, čegar mi dokazati ne moreta. Če mislite, da bi si jaz v čast štel, ako bi mi Vi odgovorili, se jako motite, ker za to, gospodine, zdite se mi celo premalenkosta osoba. Kaj hočete s tem doseči, da ste po vsem Slovenskem zabobneli, da me zaničujete, ne vem. Tega vam nikakor ne prisojam, da bi si bili mislili, da bode vasa Slovenska z Vami jednoglasno v Vaš rog zabobnela, ker take misli bile bi presmešne. Če pa mislite, da bodem jaz radi tega pred Vas na kolena pal ter Vas ponižno prosil spoštovanja, se zopet jako motite, ker vedite, da se za to, me Vi li spoštujete ali zaničujete, toliko brigam, kakor za lanski sneg. Dunaj, 29. marca 1886.

Jurij Fajfar, pravoslovec.

(255)

Tujci:

10. aprila.

Pri stonu: Krškula z Dunaja. — pl. Kreschel iz Ljubljane. — Rubelli iz Gorice. — Weil, Kulka, Löwy z Dunaja. Pri Malčić: Silberstein z Dunaja. — Rieder iz Celovca. — Manhart, Tomeley z Dunaja.

Meteorološko poročilo.

Table with columns: Dan, Čas opazovanja, Stanje barometra v mm., Temperatura, Ve-trovi, Nebo, Mo-krina v mm. Rows for 10. and 11. aprila.

Srednja temperatura 12.4° in 8.7°, za 3.4° nad in 0.3° pod normalom.

Dunajska borza

dné 13. aprila t. l.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Table of stock market prices for various items like Papirna renta, Srebrna renta, Zlata renta, etc.

Poslano.

(3-13)

Advertisement for GLAVNO SKLADIŠTE MATTONIJEVE GISSHÜBLER KISELINE. Includes text about medicinal benefits and contact information for HINKE MATTONIJA.

Prodá se hiša na Brezovici pri Ljubljani,

tik velike ceste blizu farne cerkve. V hiši je sedaj kréma in obrtnija. Pri hiši je lep gostilniški vrt z živo ograjo, velika njiva, 4 orale gozda, lepo zaraščena. Cena tri tisoč gld. Več o tem se izve pri Janezu Zorci v Gradščici št. 8.

Razglas.

Ker bode letos sv. Jurij na veliko soboto se bo somenj sv. Jurja preložil na veliki četrtek 22. aprila. Škofjaloka, dne 16. marca 1886.

Valentin Sušnik, župan.

(241-2)

„Kako sem se jaz likal.“

Povest slovenskega trpca v poduk in zabavo. Sestavil in spisal J. Aléšovec. 35 pol v osmerki. Dobiva se za znižano ceno 1 gld. izvod, po pošti 10 kr. več, samo pri Antonu Obrezi, ključarske ulice št. 3, III. nadst.

„Ne v Ameriko!“

Povest Slovincem v poduk, od istega pisatelja, za znižano ceno 60 kr., po pošti 5 kr. več. (231-2)

Semenj na Igu,

ki bi imel biti dné 3. maja, bode prej, in sicer v torek 20. aprila t. l.

(254)

Županstvo na Igu.

Dobro seno

za krmo goveje živine prodá se pri gosp. Jarnej Černe-tu, Sv. Petra predmestje hiš. šte. 87, v Ljubljani.

Učenca,

ki se želi tapetniškega rokodelstva dobro in temeljito izučiti, vsprejme takoj

Anton Obreza, tapetnik v Ljubljani, Ključarske ulice 3.

(240-3)

100 met. centov dobrega, lepega

sena s travnikov

prodá (258-1)

F. Hillich v Braslovčah pri Celji.

Hiša na prodaj

v škofji Loki na Gorenjskem, s prodajalnico in vedimi stanovanji, s kletjo in hlevom, z dvema njivama in jednim travnikom, jako ugodna za kupčijo. — Zadnja cena 3500 gld. Prodaja se prostovoljno zaradi družinskih razmer. Natančneje se izve pri lastniku Fr. Bajt-u, Poljanski nasip h. št. 48 v Ljubljani.

(229-3)

Št. 5769.

(228-3)

Ustanova.

Pri podpisnem magistratu je za tekoče leto podeliti ustanovo za dekliško balo v znesku 100 gld., katero je mestni odbor Ljubljanski povodom srebrne poroke Njiju Veličanstev osnoval 1879. leta.

Pravico do te ustanove ima pošteno, ubogo in v Ljubljansko mestno občino pristojno dekle, ki se je od 24. aprila 1885. leta sem omožilo.

Prošnje podprte s potrebnimi pričevali uložiti je tukaj do konca meseca aprila 1886.

Mestni magistrat Ljubljanski,

dne 31. marca 1886.

Župan: Grasselli.

Pri rudniku „Hirsko živorebrne rudniške družbe“ pri sv. Ani pri Tržiči odda se mesto

predstojnika rudniških delavcev

(Steiger). Prosilci, kateri se morejo izkazati z dobrimi pričevali o praktičnem delovanju in zmožnosti v rudarstvu, večji nemščine in slovensčine, uložé naj svoje prošnje vsaj do 18. aprila t. l. obratnem vodstvu omenjene družbe v Tržiči, Gore jsko. Plača 45 gld. na mesec, prosto stanovanje, kurjava in svečava.

(253-1)

Br. 100.

(201-5)

Natečaj.

Služba občinskega zdravnika s sedežem v trgu Mozirje gornjegradskega sodniškega okraja na Štirskem se bo 1. majnika t. l. oddala z letno nagrado 200 gld. iz okrajne blagajnice in 100 gld. od mozirske občine.

Računi o lečenju ubogih se bodo iz okrajne blagajnice posebno plačevali.

Doktorji vsega zdravilstva imajo prednost, ki dokažejo tudi, da so zmožni slovenskega ali saj katerega jugoslovenskega jezika ustno in pismeno.

Prošnje s priloženim krstnim in domovinskim listom in z dokazi o dosedanjí praksi naj se do 30. aprila t. l. tukaj vložé.

Od okrajnega odbora Gornji grad,

dne 20. marca 1886.

Namestnik okr. načelnika:

Ant. Goričar.

Josip Ambrožič-eva

c. kr. izklj. priv.

tovarna za izdelovanje gredeš in grebenov za volno

v Ljubnem na Gorenjskem

priporoča se za izdelovanje vseh vrst

ročnih in strojnih gredeš

za volno in pavolo. (232-1)

Št. 5393.

(247-2)

Prostovoljna dražba.

Zemljišča, spadajoča v zapuščino Janeza Dimnika z Viča h. št. 12, vložna št. 397 ad Dobrova, vložna št. 34, 35, 36 in 37 ad Vič, cenjena na 3515 gld., bodo se po prostovoljni dražbi

dné 16. aprila 1886. l.

dopoludne od 9. ure naprej na lici mesta na drobno prodajala, tudi pod inventarno ceno, s tem pristavkom, da si prodajalci pridržé pravico, prodajo tekom osmih dnij odobriti ali pa ovreči.

C. kr. mestna delegirana okrajna sodnija

v Ljubljani, dné 24. marca 1886.

V premogovniku v Soardoni (Soardona) dobi več dobrih

premogokopov (Hauer) in prevaževalcev (Förderer), 2 kovača in 2 tesarja

takoj delo.

Zasluzek rudokopov proti pogodbi na dan povprek 1 gld. 35 kr. Dnevni zaslužek rudokopov 1 gld. 20 kr. Navadni dnevni zaslužek kovačev in tesarjev 1 gld. 40 kr. do 1 gld. 60 kr.

Pri dobrem obnašanji se bode povrnila tudi pot od Trsta sem.

Pismene ponudbe kovačev in tesarjev odgovarja

vodstvo dalmatinskih premogokopov,

(250-1)

Soardona v južnej Dalmaciji.

Med v satovji

à Ko. 80 kr.

Garantiran pitanec

v škatljah po 5 Ko., Ko. po 60 kr., škatlja 30 kr., se pošilja po pošti proti predplačilu ali povzetji.

V škafih na debelo ceneje.

OROSLAV DOLENEC,

svečar,

(84-10)

v Ljubljani, Gledališke ulice.

Velika partija 1 (788-141)

ostankov sukna

(po 3-4 metre), v vseh barvah, za polno možko obleko, pošilja po poštnem povzetji, ostanek po gld. 3.75

. Storck v Brnu.

Ako bi se blago ne dopadalo, se more zamenjati.

Kri čistilne krogljice

so se vselej sijajno osvedočile pri zabasnanji človeškega telesa, glavobolu, navalu krvi, otrpnenih udih, skaženem želodci, pomankanju slasti do jedij, jetrnih in obistnih boleznih, in presegajo v svojem učinku vsa druga v reklamah toliko proslavljena sredstva. Ker to zdravilo izdeluje lekarna sama, velja jedna škatlja samo 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. — Manj kot jeden zavoj se s pošto ne razpošilja. — Prodaja (650-24)

„LEKARNA TRNKOCZY“

zraven rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan po pošti.

C. kr.

najvišje priznanje.

Kopališče

GLEICHENBERG

na Štajerskem. (244-1)

Jedno vozno uro od postaje Feldbach ogr.-zap. žel.

Začetek sesije 1. maja.

Alkalično-murijatične in železne-kislone, inhalacije smrečevja in razpršene vrečeve slanice, (tudi kabine za posamičnike), pnevmatična izba s prostorom za devet oseb, veliki respiracijski aparat, šumeča ogljeno-kisla kopališča, jeklene, studenčne in kopeli surekovih bocek, mrzla kopanja in hidropatična zdravila, kozje mleko, gorko kravje mleko v posebno zato zgrajenej zdravilnici z mlekom. Podnebje: stanovitno in zmerno vlažno toplo. Višočina nad morjem: 300 metrov.

Stanovanja, mineralne vode in vozovi naročajo se pri vodstvu Gleichenberških kopeli.

Prodaja posestva.

Na močvirju, Karolinska zemlja, proda se iz proste roke lepo posestvo, obstoječe iz hiše, hleva, pöda, kozolca in 21 oralov obdelane zemlje, na kateri je še veliko šote. Kupnina se lahko plača v devetih letih, četrti del pa koj po sklenjeni pogodbi. Kupci naj se oglašé pri posestniku **Fran Borštniku**, na Karolinski zemlji št. 5. (259-1)

Cvet zoper trganje

po dr. Malléu à 50 kr.,

zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrple živce in kite itd. V svojem učinku je nepresegljiv in hitro ter radikalno zdravi, kar dokazuje na stotine priznanj iz najrazličnejših krogov.

Prodaja (C46-24)

LEKARNA TRNKOCZY

zraven rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan po pošti.

Resna ženitvena ponudba.

Trgovec, 24 let star, želi se oženiti s 16 do 20-letno deklico dobrih poštenih roditeljev, ki je dobra, varčna in skrbna gospodinja in izurjena v pisavi, v računani in govornji. Pisma s fotografijo naj se pošiljajo v 14. dneh pod naslovom „**J. P. št. 145**“ upravnistvu „Slovenskega Naroda“, katero jih potem izroči na dotično mesto. (245-2)

„NARODNA TISKARNA“
v Ljubljani.

Prodaja smrekovih sadik.

V C. kr. centralni semenski šol pod Rožnikom proda se še več sto tisoč triletnih lepih presajenih smrekovih sadik v skupinah po tisoč kosov, katerih vsaka z zavijanjem vred 2 glđ. stane.

Naročila vsprejema c. kr. deželno gozdarsko nadzorništvo v Ljubljani do 20. t. m. (257)

„THE GRESHAM“
zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo: Dunaj, Giselastrasse št. 1, v hiši društva.
Filijala za Ogersko: Pešta, Franz-Josefsplatz št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva frank. 91,064.543-54
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 30. junija 1884 17,926.068-77
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848) več kot 164,776.000-
V slednjem dvanaestmesečnej poslovalnej perijodi uložilo se je pri društvu za 66,393.200-
ponudb, vsled česar znaša skupni znesek za obstanka društva na uloženi ponudbah več kot 1.391.163.329-

Prospekte in druga razjasnila daje

Glavna agentura v Ljubljani, na Tržaškej cesti št. 3, II. nadstropje pri **Guido Zeschkotu**. (315-12)

Od visoke vlade Njeg. Veličanstva
švedskega kralja
privilegirani dr. Fr. Lengiel-ov
Brezov balzam.

Ze sam brezov sok, kateri teče iz breze, ako se navrtva njeno deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepilo; ako se pa ta sok po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potom kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti, **ločijo se že drugi dan nesnatne luskine od polti, ki postane vsled tega čisto bela in trda.**

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kožne pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeluje beloto, nežnost in čvrstost; osušeni kaj naglo pege, žoltavost, ogerece, nosno rudečino, zajedce in druge nesnažnosti na polti. Cena vrču z navodom vred 1 glđ. 50 kr.

Zaloga v Ljubljani pri **Jul. pl. Trnkoczy-ji**, lekarnarji; glavna zaloga na Dunaji pri **W. Henn-u**. (29-4)

Varst. znamka.
B. Strassnicky-jevo
zdravilno sladno pivo,

analizovano po gosp. docentu dr. Kratschmer-ji.

Najslavnije in najprve avtoritete medicinske znanosti, kakor gospodje dvorni svetnik profesor pl. Bamberger, dvorni svetnik profesor Braun pl. Fernwald, dvorni svetnik profesor dr. Th. Billroth, profesor Albert, vladni svetnik profesor Schnitzler, profesor Hofmekl so jednoglasno pisмено izjavili, da je zdravilno sladno pivo izvrstno redilo in zdravilo pri boleznih popolnega nedostatka krvi, pri oseh, ki so vsled dolgih boleznij oslabele in shujšale, pri boleznih sapnika in prsij itd. itd. Posebno izvrstno in čudovito naglo pa upliva „zdravilno pivo“ pri ženskih boleznih, ščipanju po trebuhu pri otrocih in pomaga, da se preboleli po težkih boleznih hitro okrepejajo.

Priznalna pisma si vsakdo lahko ogleda v mojej pisarni. Cena steklenici z Dunaja z navodilom, kako rabiti, z zavijanjem in franko pošiljatelj po železnici ali ladiji 50 kr. Cena zabojčku za poskušnjo à 5 steklenic glđ. 2.80.

Glavna zaloga za razpošiljanje in kleti:

Ober-Döbling, Nussdorferstrasse 29

v lastnej hiši. (220-2)

Dobiva se pri: **Ubalđ pl. Trnkoczy**, lekar; **Jos. Svoboda**, lekar; **G. Piccoli**, lekar.

Zrebanje že 24. tega meseca.

Kincsem à 1 glđ. 11 srečk 10 glđ.
SREČKE samo 10 glđ.

Glavni dobitek v gotovini

glđ. 50.000 glđ.

10.000 glđ., 5000 glđ. z odteg-20% || 4788 denarnih dobitekov.

Kincsem-srečke dobivajo se

v loterijskem bureau ogerskega Jockey-kluba:

Budimpešta, Waitznergasse 6. (142-28)

Blagorodni gospod Fragner, lekar v Pragi!

Dolžen sem Vam hvaležnost, ker ste mi poslali dve steklenici dr. Rosovega zdravilnega balzama, kajti od kar ga uživa moja soproga, jo več ne boli v želodci, pojenjal je krč. S tem potrjujem resnico in prosim, pošljite mi še 6 steklenic dr. Rosovega zdravilnega balzama proti poštnem povzetju.

Mihael M'č'vavič, h. št. 44, občina Hum, pošta Rogatec.

Častiti gospod Fragner! Jaz, Matevž Zukal iz Strabenic na Moravskem naznanjam, da je dr. Rosov zdravilni balzam mojej ženi, ki je bolehal za krčem v želodci, pomagal, da je krč popolnem nehal. Dal sem ga nekaj nekež ženski, ki boleha za padavico, pa tudi nji dobro dene; prosim tedaj, pošljite mi ga še 5 steklenic. **Matevž Zukal**, v Strabenicah na Moravskem.

Hitra in gotova

pomoč boleznim v želodci in njih posledicam. Vzdržanje zdravja

obstoji jedino v tem, da se vzdrži in pospešuje dobro prebavljenje, kajti to je glavni pogoj zdravja in telesne in duševne kreposti. Najboljše domače sredstvo, da se prebavljenje uravna, da se pravo mešanje krvi doseže, da se odstranijo sprideni in slabi deli krvi, je uže več let splošno znani in priljubljeni

dr. Rosov zdravilni balzam.

Izdelan je iz najboljših, krepljivo zdravilnih zelišč jako skrbno, upliva uspešne pri vseh težavah pri prebavljenji, osobito pri slabem apetitu, napetji, bjevanji, telesnih in želodčnih boleznih, pri krčih v želodci, pri prenapolnjenji želodca z jedmi, zaslinjenji, krvnem natoku, hemeroidah, ženskih bolečinah, pri bolečinah v črevih, hipohondriji in melanholiji (vsled motenja prebave); isti oživlja eso delavnost prebave, napravi kri zdravo in čisto in telesu dá zopet prejšnjo moč in zdravje. Valed tega svojega izvrstnega upliva je zdaj gotovo in priznано **čudsko domače sredstvo** postal in se splošno razširil.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naročnike, naj povsod izrečno **dr. Rosov zdravilni balzam** iz lekarne B. Fragnerje v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo zdravilni balzam, in ne izrečno **dr. Rosovega zdravilnega balzama**.

Pravi

dr. Rosov zdravilni balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca **B. Fragnerje**, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205-3.

V Ljubljani: **G. Piccoli**, lekar; **Vilj. Mayr**, lekar; **Eras. Birschitz**, lekar; **Jos. Svoboda**, lekar; **J. pl. Trnkoczy**, lekar. V Postojni: **Fr. Baccarolo**, lekar. V Kranju: **K. Savnik**, lekar. V Novem Mestu: **Dom. Rizzoli**, lekar; **Ferd. Halka**, lekar. V Kamniku: **Jos. Močnik**, lekar. V Gorici: **G. Christofolotti**, lekar; **A. de Gironeoli**, lekar; **E. Kürner**, lekar; **G. B. Pontoni**, lekar. V Idriji: **Josip Warte**, lekar. V Ogleji: **Della Damaso**, lekar. V Trstu: **Ed. de Leitenburg**, lekar; **G. Prendini**, lekar; **G. B. Foraboschi**, lekar; **Jak. Serravallo**, lekar; **Anton Suttina**, lekar; **Karol Zanetti**, lekar.

Vse lekarne in večje trgovine z materijalnim blagom v Avstro-Ogerskej imajo zalogo tega zdravilnega balzama.

Tam se tudi dobi:

Pražko domače mazilo

zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnamejo ali strdijo, pri bulah vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvu v prstu in pri nohtanji, pri zlezah, oteklinah, pri izmaščenji, pri morski (mrtvi) kosti, zoper revmatične oteklino in putiko, zoper kronično vnetje v kolenih, v rokah, v ledji, če si kdo nogo spahne, zoper kurja ocesa in potne noge, pri razpokanih rokah, zoper lišaje, zoper oteklino po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper raka in vneto kožo ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Zaprte bule in oteklino se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, **potegne mazilo v kratkem eso gnojico** na-se in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker se po njem rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna gnojica ven potegnena. Tudi zabrani rast divjega mesa in obvaruje pred snetom (črnim prisadom); tudi bolečino to hladilno mazilo pospeši. — Odprte in tekoče rane se morajo z mlačno vodo umiti, potem še le se mazilo nanje prilepi.

V ikatljicah po 25 in 35 kr.

(252-1)

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno že zgubljen sluh. 1 sklenica 1 glđ. av. velj.